

Īpašu drošības prasību noteikšana iepirkumos, kas saistīti ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (tai skaitā iekārtu un pakalpojumu) iegādi

Publisko iepirkumu jomu regulējošie normatīvie akti nosaka ietvaru un kārtību, kādā veicams iepirkums, savukārt attiecībā uz konkrēto preci, pakalpojumu vai būvdarbiem var tikt attiecināti arī citu jomu normatīvie akti, kas nosaka, piemēram, drošības prasības. Virkne normatīvo aktu nosaka prasības, kas jāievēro, iepērkot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (tai skaitā, iekārtas un pakalpojumus, kas ar tām saistīti), ja preces vai pakalpojumi ir saistīti ar kritiskās infrastruktūras vai paaugstinātas drošības sistēmas vajadzībām¹.

No Noteikumu Nr.442 nosacījumiem cita starpā izriet arī īpašas prasības attiecībā uz piegādātāja reģistrācijas vietu vai valstspiederību NATO, Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī². Tāpat Noteikumi Nr.442 paredz, ka valsts un pašvaldību institūcijām ir jāņem vērā kompetentās valsts drošības iestādes un informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas izstrādātos ieteikumus par izmantojamām informācijas un komunikācijas tehnoloģijām³.

2019.gada 19.jūlijā Valsts drošības dienests ir publicējis ieteikumus informācijas tehnoloģiju drošības pārvaldībai valsts un pašvaldību institūcijās un informācijas tehnoloģiju kritiskajā infrastruktūrā⁴, kas cita starpā nosaka prasības ne vien attiecībā uz paša piegādātāja reģistrācijas vietu, bet arī nosaka pienākumu izvirzīt prasības attiecībā uz šo produktu vai pakalpojumu ražošanu vai izstrādāšanu NATO, Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī.

Nemot vērā minēto, Iepirkumu uzraudzības birojs paskaidro, ka izvērtējot paaugstinātos drošības riskus un atbilstoši to pamatojot, iepirkuma veicējs iepirkuma nolikumā ir tiesīgs izvirzīt īpaši augstas prasības izraudzīto pretendentu atbilstībai un uzticamībai, kā arī to piedāvāto preču atbilstībai, ja tās objektīvi izriet no minētajiem normatīvajiem aktiem un drošības dienesta ieteikumiem. Vienlaikus prasībām, kā arī to vērtēšanas kārtībai ir jābūt iekļautām iepirkuma dokumentācijā, piemēram, tehniskajā specifikācijā nosakot, kādiem normatīvajiem aktiem piedāvājumam jāatbilst, kādā kārtībā pretendentu iesniegtie piedāvājumi tiks vērtēti, kādus aspektus tas ņems vērā. Tāpat iepirkuma veicējs ir tiesīgs piesaistīt kompetentās drošības iestādes viedokļa vai atzinuma sniegšanai par pretendentu piedāvājumu atbilstību attiecīgās jomas normatīvo aktu un rekomendāciju nosacījumiem, norādot to iepirkuma dokumentos, kā arī aprakstot, kurus aspektus kompetentā drošības iestāde vērtēs, sniedzot atzinumu. Šādas paaugstinātas drošības prasības nav uzskatāmas par izslēgšanas noteikumiem publisko iepirkumu jomu regulējošo normatīvo aktu

¹ 1) Nacionālās drošības likums (<https://likumi.lv/ta/id/14011-nacionalas-drosibas-likums>);

2) Ministru kabineta 2010.gada 1.jūnija noteikumi Nr.496 “Kritiskās infrastruktūras, tajā skaitā Eiropas kritiskās infrastruktūras, apzināšanas un drošības pasākumu plānošanas un īstenošanas kārtība” (<https://likumi.lv/ta/id/212031-kritiskas-infrastruktur-taja-skaita-eiropas-kritiskas-infrastruktur-apzinasanas-un-drosibas-pasakumu-planosanas>) (Noteikumi Nr.496);

3) Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumi Nr.442 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām” (<https://likumi.lv/ta/id/275671-kartiba-kada-tiek-nodrosinata-informacijas-un-komunikacijas-tehnologiju-sistemu-atbilstiba-minimalajam-drosibas-prasibam>) (Noteikumi Nr.442)

² Noteikumu Nr.442 35-36¹.punkts

³ Noteikumu Nr.442 4¹.punkts

⁴ <https://vdd.gov.lv/lv/noderigi/publikacijas/rekomendacijas.art151>

izpratnē, bet gan par atlases vai tehniskās specifikācijas prasībām, kurām piegādātājam jāatbilst, lai saņemtu tiesības slēgt iepirkuma līgumu.

Strīdus par sniegto atzinumu piegādātājs risina ar kompetento drošības iestādi, savukārt iepirkuma veicējs rīkojas saskaņā ar nolikumā noteikto, proti, ja tas ir noteicis, ka piegādātājam ir jāatbilst konkrētām prasībām un negatīva atzinuma gadījumā līgumu ar konkrēto piegādātāju neslēdz, attiecīgi arī jārīkojas. Līdz ar to ir rūpīgi jāpārdomā nosakāmās prasības un to pārbaudes kārtība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar kompetento drošības iestādi.